

Klarspråk i Storbritannien

I Storbritannien började klarspråksrörelsen med konsumentrörelsen på 1970-talet. Konsumenter klagade på svårbegripliga myndighetstexter och använde massmedierna till att publicera och förlöjliga oklarheter i juridiska dokument och offentlig information. Gräsrotterna inspirerade försäkringsbolagen till att bli de första företag som aktivt började arbeta för begripliga texter. Sedan dess har mycket hänt och den brittiska regeringen utfärdade i början av 1980-talet föreskrifter om att alla myndighetstexter ska skrivas på klarspråk.

Det finns flera kända organisationer som bedriver klarspråksarbete. Några av dem är privata konsultföretag som Plain English Commission och Plain English Campaign medan andra är ideella organisationer som Clarity, juristernas egen klarspråksrörelse. Flera av organisationerna har god kontakt med andra länder; Clarity till exempel är en världsomspännande organisation med medlemmar framför allt i den engelskspråkiga världen. I EU har de engelska översättarna bildat Fight the Fog för att förmå fler i EU att skriva klarspråk. Översättarna var oroliga över att det oklara språket skadade bilden av EU hos den breda allmänheten.

Aktiviteterna varierar men de flesta av organisationerna erbjuder information till allmänheten via webbsidor och tidningar, anordnar seminarier, knyter kontakter mellan likasinnade och delar ut priser för bra myndighetstexter. De gör också regelbundet läsarundersökningar och ekonomiska beräkningar för att utvärdera klarspråksarbetet. Kanske har klarspråksrörelsen vuxit sig stark i Storbritannien tack vare de imponerande ekonomiska vinster som både kommersiella företag och statliga myndigheter har lyckats göra genom att skriva begripligare.

”Clarity bildades 1983”, berättar grundaren och ordföranden Mark Adler i telefon. ”Då kallade folk oss excentriska och anklagade oss för att ta dumma risker när vi envisades med att skriva alla våra texter på klarspråk. Men de senaste åren har vårt arbete blivit alltmer accepterat och vi tycker oss faktiskt se en total förändring. Alla vill plötsligt skriva klarspråk. Sedan är det en annan femma att alla inte vet vad klarspråk faktiskt innebär...” Själv är han dock helt säker på vad klarspråk är: ”Think what you have to say. Say it unpretentiously and without fuss. Then stop. All the rest is detail.”

Maria Sundin

Clarity <http://www.plainenglish.co.uk/press.html>

Fight the Fog <http://europa.eu.int/comm/sdt/en/ftfog/index.htm>

Plain English Campaign <http://www.plainenglish.co.uk/press.html>

Plain Language Commission <http://www.plainlanguage.demon.co.uk>